

[Hjortnæs.]

grundlag for det militære straffe- og retsplejesystem, nemlig om strafpålæggelse er en juridisk handling eller et integreret led i uddannelsen af det militære personel og i disciplinens opretholdelse. Personlig finder jeg det mest naturligt og logisk, at den person, der har ansvaret over for domstolene, også må have ansvaret over for sigtelsen og påtalen og dermed for hele sagen. Jeg er derfor heller ikke umiddelbart tilhænger af, at der tillægges rettergangschefen den samme myndighed, som tillægges en politimester, men det er muligt, at jeg under udvalgsarbejdet kan overbevises om, at det af praktiske grunde er nødvendigt at se bort fra den retssikkerhed, der ligger i, at det er en juridisk uddannet person, der har kompetence til at pålægge straf uden dom.

I forbindelse med anvendelsen af disciplinarmidler rejser der sig hele spørgsmålet om personellens retsbeskyttelse. De retssikkerhedsgarantier, der er indbygget i lovforslaget, omfatter dels generalauditørens tilsyn med brugen af disciplinarmidler, dels at den, der rammes af disciplinarmidler, har en betænkningstid på 2×24 timer, endvidere at der kan meddeles udsættelse, og endelig at den, der rammes, kan forlange afgørelsen indbragt for et ankenævn.

Det er mit generelle indtryk, at den fjernelse af de kriminalretlige reaktioner, som lovforslagene lægger op til, til en vis grad sker på bekostning af retssikkerheden, og jeg finder ikke umiddelbart, at de retssikkerhedsgarantier, der er indbygget i lovforslagene, er tilstrækkelige. Jeg vil derfor gerne spørge forsvarsministeren, om han i givet fald vil være parat til at overveje en styrkelse af ankenævnet f. eks. gennem medvirken af lægmænd. Eventuelt kunne man erstatte generalauditøren og advokaten med to lægmænd udtaget efter nævningetingslisterne. Herigennem ville den retsopfattelse, som er gældende i samfundet i øvrigt, også få lejlighed til at slå igennem på dette område.

Endvidere vil jeg anse det for værdifuldt, hvis der nedsættes et parlamentarisk udvalg, hvortil generalauditøren kan aflægge en årlig beretning om brugen af disciplinarmidler. Sikkerheden mod misbrug af disciplinarmidler kan efter min vurdeing alene

opnås ved, at der føres en effektiv kontrol, således at de militære chefer, som anvender disse disciplinarmidler, hele tiden må overveje, om denne eller hin handling kan give anledning til kritik.

Må jeg slutte med at konkretisere: forslaget til militær straffelov er teknisk set betydelig bedre, og det vil sige mere enkelt og overskueligt, end den nugældende militære straffelov, og det er i sig selv et fremskridt. Den afkriminalisering, der finder sted, er helt i overensstemmelse med de tendenser, som præger udviklingen inden for den borgerlige straffelov, og det er også et fremskridt. Ophævelsen af minimumsstrafferammerne er en klar forbedring. Man kan ikke efter min opfattelse fastholde ønsket om at ophæve den militære straffelov uden samtidig at plædere for, at kun de forseelser, der er helt analoge med de forseelser, som straffes i henhold til den borgerlige straffelov, skal kunne pålægges en straf. Min kritik mod den militære straffelov går derfor alene på de brede strafferammer, som er betænkelige, men alligevel nok nødvendige også af praktiske grunde, og endvidere på de maksimumsstrafferammer, som findes i kapitel 8, og som overskrider de grænser for maksimumsstraffe, som mit parti principielt går ind for.

Forslaget til militær retsplejelov er, fordi der er tale om en undtagelseslov, vanskelig tilgængeligt, også selv om der her har fundet en meget betydelig forenkling sted. Jeg er tilfreds med, at det juridiske element er blevet styrket. Herved er der sket en klar tilnærmelse til de regler, der gælder i den civile straffeprocess. Jeg er i tvivl om, hvorvidt de retsgarantier, der skal beskytte personellet mod misbrug af disciplinarmidler, er tilstrækkelige, og har derfor anmodet forsvarsministeren om at overveje forskellige ændringer.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale de foreliggende lovforslag.

Hans Toft: På baggrund af klimaudvalgets betænkning og på baggrund af det forberedende arbejde, som er udført af en arbejdsgruppe nedsat af den tidligere forsvarsminister, Ninn-Hansen, står vi i dag over for behandlingen af forslagene til ny militær